

MEDGYES TAMÁS

KULTURÁLIS KONTEXTUSOK VIZSGÁLATÁNAK LEHETŐSÉGEI A TENGERENTÚLON ÉS AZ EURÓPAI UNIÓBAN

2003-ban a Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Irodalomtudományi Programjának keretében benyújtott, *Felszínesség, ismétlés, intertextualitás: A kortárs amerikai próza olvasása* c. doktori értekezésemet azzal konkludáltam, hogy a dolgozat egy retorikai alapú komparatív interpretációs technika lehetőségét veti fel, amelynek alapja az egyes képek, a kultúra textuális manifesztumai, metonimikusan szerveződő jelei közti „kapcsolat” lehetne. Visszaemlékezve akkori attitűdömre és újraolvasva a megállapítást, úgy tűnik, az Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszéken végzett tanulmányaim végéhez érve, a doktori fokozat küszöbén eljutottam odáig, hogy komparatív elemzést végezzek. Ez az irány azóta meghatározza tudományos munkámat, melynek akkori véleményem szerint legfontosabb kérdése annak felderítése volt, hogy a posztmodern populáris kultúra olyan diszkurzusai, mint a zene, a magazinok vagy a TV *hogyan* pozicionálják a „fogyasztó szubjektumokat”, és/vagy milyen szubjektum-pozíciókat hoznak létre abban az interdiszkurzív térben, amelyben a kulturális jelentések és formák egymásra hatnak. Úgy véltem, az egyes diszkurzusok vizsgálatában főszerepet kaphatna az interakció aspektusa, a különböző jelrendszerek és a befogadók tekintetében is. A társadalmi viselkedés formáinak vizsgálata így a szövegelemzés technikáit követheti, és annak fogalmaival dolgozhat akkor is, amikor szövegről csak *az aktuális világ nyelvi struktúrája* értelmében beszélhetünk – ez a kultúra szövegeinek értelmezése és a szociális tapasztalat vizsgálata közti határok gyakorlatilag átjárhatóvá tételét, elméletileg lebontását jelenthetné.

A kulturális termékek szimbolikus jelentését érintő elméleti megfontolások figyelembevételével, úgy véltem, a kutatás során több szempontból és több kutatási tárgy tekintetében bizonyítható lesz, hogy a szövegszerűség fogalma jogosan használható a fogyasztási cikkekkel, a zenével és más, látszólag nem szövegszerűen kódolt struktúrákkal kapcsolatban, aminek belátása hozzásegítheti az értelmezést a szöveg intertextuális jellegének megértéséhez. A posztmodern és az azt meghaladó irányzatok szövegeinek jelölősorai olyan szimulációs stratégiákkal jelölik a (nyelvi) tapasztalatot, amelyek feltérképezéséhez komparatív interpretációs technika szükséges – kutatásom várható eredményét ezek alapján e technika

elméleti kidolgozásában és gyakorlati alkalmazásában határoztam meg. További vizsgálatokra sarkallt az a probléma, hogy vajon a szövegekben megjelenő realitás-effektusok hogyan nyernek új jel-értékeket a megváltozott kontextusban, azaz milyen aktuális jelentéseket kapnak az intertextusok azokban a helyzetekben, melyekben mint intratextusok működnek. Amellett ugyanis, hogy a doktori értekezésben rövid kísérleteket tettem bizonyos intertextuális kontextusok felmutatásával egyes realitás-effektusok értelmezésére is, ezt a vizsgálatot, úgy éreztem, hasznos és elméletileg is indokolt lenne kiegészíteni olyan megfigyelésekkel, amelyek az egyes ismétlődések szerepét a struktúrában az adott szövegen belül magyaráznák. Az új és a régi funkció, érték közti ellentét, a már létező rendszerek és az új jelölő kapcsolatok közti eltérés ugyanis bizonytalanság, zavar alapja lehet a megértésben – ennek vizsgálata tehát ugyancsak a további kutatás célja volt.

A témában addig végzett vizsgálódás eredményei arra engednek következtetni, hogy a posztmodern metafikció és a minimalizmus irodalmának és művészetének kapcsolatát, illetve különbségét esetleg sikerrel lehet leírni a metaforikus / metonimikus jelentésképzés és szövegstruktúra eltéréseivel – és ez a különbségtétel érvényes eszköz lehet általánosabb szociokulturális változások leírására is. A kutatás folytatásával azt kívántam, kívánom megmutatni, hogy melyek azok az alakzatok, amelyeken keresztül a posztmodern kontextusaiban megmutatkozik az intertextualitás, amelyek mintegy trópusai az ismétlésnek és az ismétlődésnek, és amelyek hozzásegíthetik a kritikai diszkurzust az említett különbségtétel elméleti megalapozásához. Prózai szövegeket elemezve, mind az általam tartott szemináriumokon, mind publikációkban igyekszem bizonyítani, hogy a minimalizmussal kapcsolatban gyakran emlegetett metonimikusság általában is igaz a legújabb amerikai irodalom szövegeire, de nem a metaforák, illetve más trópusok hiányának és a metonímiák túlsúlyának eredménye, hanem a metonimikus szerkezetű ismétlés szövegszervező elvként való működésének. Erre a témára több ösztöndíjat, kutatási támogatást igényeltem, melyek során tervezett vizsgálataim fő célját úgy fogalmaztam meg, mint annak megértését, hogy az ezredforduló társadalmi változásainak dinamizmusa, mely mindig az egyén életében mutatkozik meg és nyer értelmet, illetve a posztindusztriális kapitalizmus kulturális sokszínűsége, mely mindig újabb diszkurzív stratégiákban jelentkezik, miképpen nyújt referenciát, jelölési lehetőséget a posztmodernnek nevezett korpusz szövegei, illetve az azokat értelmező közösségek (köztük a generációs csoportok, a szubkulturális proto-közösségek) számára. Ez a kortárs prózairodalom legizgalmasabb darabjaiban – eddigi vizsgálataim szerint – mint a pontosságra törekvés, a felszínesség, a részletgazdagság és a mélységnélküliség nyilatkozik meg. Ezek azok a karakterisztikumok, amelyek retorikai trópusokon keresztül teret biztosítanak az értelmezésben ismétlésként meghatározott intertextualitásnak – ez pedig az interpretációt paradox módon mégis lehetővé teszi. E belátás segítségével eddigi kutatásaimban sikerrel értelmeztem a legújabb amerikai prózairodalom meghatá-

rozó darabjait, és néhány olyan kulturális jelenséget, melynek leírására kifejezetten a komparatistika eszköztára bizonyult alkalmasnak.

A doktori dolgozat benyújtása, a fenti kutatási célok megfogalmazása óta eltelt időben a munka tárgya és ebből következően jellege is diverzifikálódott. A szigorúan vett komparatív kutatás során, úgy vélem, követtem a fent idézett irányt, és két igen termékeny területen végzett felmérés alapján próbáltam következtetéseket levonni.

A 2003/2004-es *Canadian Studies Faculty Enrichment Program* c. pályázati kiírásra beadott pályázatom (*Post-modern Cultures in Urban Canada* és *Contemporary Canadian Fiction* címmel) támogatásban részesült, véleményem szerint elsősorban azért, mert az általam javasolt téma általában is újszerű volt, nemzetközi tudományos feldolgozottsága pedig viszonylag gyér. Ennek oka, hogy a téma, azaz a nagyvárosi szubkultúrák interpretációs, önidentifikációs technikáinak vizsgálata olyan interdiszciplináris megközelítést tett szükségessé, melynek elméleti megalapozottságú feldolgozása nehezen hozzáférhető, gyakorlati kidolgozása pedig hosszadalmas helyszíni felmérést igényelt. Míg ez az újszerűség, határterület jelleg és módszertani problematikusság bizonyos szempontból nehézséget jelent, akadályozza a téma akadémikus közösségek általi elfogadását, másfelől különleges lehetőséget is biztosít a kulturális térkép egyes szövegeknél nagyobb egységeinek (pl. szubkultúrák, társadalmilag periferizálódott rétegek, a szocio-kulturális struktúrákban marginális közösségek kultúrájának, kánonjának) innovatív belátásokat felhasználó, komparatív értelmezésére. A 2004 őszén Vancouverben és Victoriában végzett kutatás közvetlen célja a témában Kanadában elérhető elméleti szövegek, tudományos igényű munkák, szakcikkek értelmezése volt, de távlati célként olyan interpretációs horizontok megnyitására is irányult, melyek lehetőséget adhatnak a különböző szubkultúrák, társadalmi csoportok önidentifikációját érintő általánosabb érvényű belátások megfogalmazására – illetve ezen értelmezések konkrét, helyszíni kutatáson alapuló igazolására. Az elérhető szakmai anyagok áttekintésének munkáját 2004 őszén Vancouverben elvégeztem. Megkerestem és konzultáltam a témában oktató kollégákkal a University of British Columbián és a Victoria Universityn, több diákkal, a városi közösségek szimbolikus gyakorlatai iránt érdeklődő doktorandusz hallgatóval is kapcsolatba kerültem. Az elvégzett munka beszámolóját a pályázati folyamat lezárásaként elfogadták – a kidolgozott tematika szerint az észak-amerikai poszt-modern szubkultúrák interpretációs technikáit értelmező, az ezekre vonatkozó elméleteket bemutató szemináriumaimat azóta is tartom.

A kutatás által felvetett, de meg nem válaszolt kérdések, a pusztán az elérhető szakirodalmak tanulmányozásával nem kezelhető gyakorlati problémák azonban további vizsgálatokra sarkallnak. British Columbiában, talán még inkább, mint bárhol máshol az észak-amerikai kontinensen a fiatal városi szubkultúrák a kreativitás terepeivé válnak, és képesek a szocializáció és az individualizáció, a

megértés alternatív alapjait biztosítani a társadalom bizonyos rétegei számára. Vancouver (és néhány más város is) kitüntetett pozíciót foglal el ebben a tekintetben. Szubkultúráinak vizsgálatakor az organikus közösségek helyett a proto-közösségeknek nevezett csoportok kulturális dominanciájával találkozunk. E minitársadalmak a közösségi élet összetettségével szemben szinte sohasem képesek kellően komplex alternatívákat felmutatni, a teljességnek csupán néhány aspektusát tudják artikulálni, ezek azonban éppen a szocializáció és az individualizáció szempontjából legfontosabb terepei életünknek: a szabadidős tevékenység, a zene, a képzőművészet, az irodalom és a divat. Ezért tapasztaljuk azt, hogy a szubkultúrák a kreativitás terepeivé válnak, és képesek a megértés alternatív alapjait biztosítani a társadalom jelentős rétegei számára – ez pedig különösen igaz olyan határhelyzetben lévő közösségek esetében, mint Vancouver, mely egyszerre fogadja a Csendes-óceáni térség betelepülőit, a nyugatra migrálókat, a hagyományosan vidéki környezetet elhagyókat és másokat, miközben saját jogán is a térség legjelentősebb kulturális és gazdasági központját alkotja. E szubkultúrák – a jelen kanadai társadalom meghatározó részei – leírása, interpretációs technikáiknak, szimbolikus gyakorlataiknak definiálása a kortárs kulturális kontextusok megértéséhez nélkülözhetetlen. A projekt folytatásában, esetlegesen ismét a *Canadian Studies Faculty Enrichment Program* keretében ezt a szempontot érvényesítve szeretném folytatni a kutatást, és interjúkkal, a szimbolikus gyakorlataik alapján jól azonosítható közösségek helyszíni vizsgálatával szeretném gyakorlati tapasztalattal alátámasztani és kiegészíteni ismereteimet – bővítve ezzel a tanszék oktatási kínálatát, erősítve saját felkészültségemet.

A másik, a fentihez egyébként szorosan kapcsolódó kutatás, a *Minimalism and its Cultural Context in Urban Environments* projekt az ezredforduló japán szubkultúráinak komparatív analíziséhez szolgáltat adatokat, négyéves program keretében. Célja a kortárs városi művészeti megnyilvánulások és egyéb „szimbolikus viselkedésformák” legintuitívabb és legbefolyásosabb formáinak definiálása, karakterisztikumainak azonosítása annak érdekében, hogy ezeknek a posztmodern társadalomban betöltött szerepéről képet alkothassunk. A komparatív kutatás a nyugati városi kultúrákat és művészetet tekinti referenciájának, és alapvető célja, hogy magyarázatot adjon a japán városi szubkultúrák, művészi formák globális hatásaira. A projekt jelentősége az, hogy az adatgyűjtés és a komparatív módszerekkel végzett értékelés, értelmezés mélyreható ismereteket nyújthat, és alapvető belátásokat tesz lehetővé Tokió, Osaka és Nagoya térségének szubkultúráiról – erre a belátásra pedig valóban szükségünk lehet akkor, ha jobban meg szeretnénk érteni, hogyan élünk mi ezen vagy más városi közösségekben. A 2005-ös, a *Japan Foundation* támogatásával megvalósult Tokió projekt a kezdetét jelentette a japán nagyvárosokat érintő kutatási programnak – ezt a projektet Japán két másik nagy városi konglomerátumában, Osakában és Nagoyában végzett kutatással szeretném kiegészíteni. Ez hozzásegít ahhoz, hogy általánosabb képet

alkothassak a kortárs japán városi szubkultúrákról, melyek közül sok teljesen ismeretlen a tudós társadalom számára, mivel a témában végzett, első kézből származó adatokra alapozó felmérések száma csekély. A kutatás első szakaszának eredményei mind publikációkban, mind előadásokon, mind szemináriumokon megjelentek. Az eredmények rámutattak a japán nagyvárosok szubkultúráinak komplexitására, és miközben nyilvánvalóvá vált a tokiói szubkultúrák egyedisége, azt is megértettem, hogy ha mélyebb, átfogó ismeretekre törekszünk Japán kortárs kultúráiról, nem szűkíthetjük figyelmünket a fővárosra. Japán három legnagyobb városi területe, mely a teljes lakosság 44%-át adja, jól meghatározható kulturális jellegzetességekkel bír, melyek gyakran elkerülik a kutatók figyelmét. A *Minimalism and its Cultural Context in Urban Environments* projekt második, összegző szakasza intenzív helyszíni felmérést tartalmaz a nem verbális jelrendszerekkel működő jelentés-képzés lehetőségeiről és gyakorlatáról *Osakában és Nagoyában*. E városok, megapoliszok fiatal szubkultúrái a leginnovatívabb, legintuitívabb szimbolikus gyakorlatokat alkalmazzák, mégis kevés akadémikus figyelmet kapnak – az ezek felmérésére irányuló kutatási projekt e szimbolikus gyakorlatok jobb megértését célozza. Akár nyilvánvalóak és intézményesültek, akár rejtettek és függetlenek, e szubkultúrák jellegzetességei a nagyvárosi élet integrált részei, és leírásuk gazdagíthatja a városi művészetekről, populáris kultúráról és talán a magas kultúráról és szépművészetről alkotott értelmezéseinket is. Bár ez a kutatás természetesen nem lehet teljes, mindenre kiterjedő, lehetővé teszi a kortárs városi művészet, divat, zene és más jelenségek jobb megértését egy meghatározott kontextusban, és ezzel lehetőséget ad összehasonlító vizsgálat végzésére is. A komparatív megközelítés összekapcsolja a kultúra ezen aspektusait, és lehetővé teszi annak az intertextuális struktúrának a vizsgálatát, mely kontextust kölcsönöz a mindennapi városi élet szimbolikus gyakorlatainak, diszkurzív technikáinak. Ezek vizsgálatára ad igen jó lehetőséget Japán, különösen is annak három legnagyobb városi centruma.

A posztindusztriális társadalmak kulturális térképének változékonyságát és komplexitását érintő vizsgálatok az irodalmi, különösen is az összehasonlító irodalmi kutatások érdeklődésébe tartoztak a hatvanas évek végétől. A posztmodern jellegzetességeinek leírása és a populáris kultúra teoretizálása azonban nem feltétlenül vezetett el addig, hogy magyarázatot tudjunk adni arra, hogy a szubkulturális differenciák miként alkothatnak tulajdonképpen homogénnek tekintett világfalut, hogyan lehetséges, hogy az alapvető különbségek végeredményben egységesen a posztmodern karakterisztikumainak tűnnek. Az elméletek ugyancsak gyakran adósak maradnak az emberek valódi szimbolikus gyakorlatainak magyarázatával, mivel az ezeknek kontextust biztosító szubkulturális jelrendszerek dekonstrukciója igen bonyolult feladat. A *Minimalism and its Cultural Context in Urban Environments* projekt komparatív stratégiákat alkalmaz, olyanokat, melyek hatékonyan bizonyulhatnak annak leírásában, hogy a populáris kultúra disz-

kurzusai hogyan biztosítanak az önidentifikációt lehetővé tevő szubjektum pozíciókat nyugati és japán városi környezetekben. A kutatás átfogó célja, hogy a három nagyváros kulturális kontextusában adatokat biztosítson a legjelentősebb fiatal szubkultúrák hasonlóságainak és különbségeinek leírásához, meghatározza fő jellegzetességeiket, és átfogó képet alkosson Japán városi szubkultúráiról – ezen keresztül pedig általában a posztmodern Japánról. Az adatok értelmezése hozzásegít annak megértéséhez, hogy e közösségek milyen szimbolikus gyakorlatokon keresztül élik meg és dolgozzák fel a *valóságot*, illetve rámutat e gyakorlatok egymáshoz, illetve a nyugati szubkultúrákhoz való viszonyára. A kutatás azért is fontos lehet, mivel miközben az amerikai és európai (főleg angol és francia) nagyvárosi szubkultúrák kutatása előrehaladott, e csoportok jellegzetességei jól dokumentáltak, és Tokió városi művészei iránt is egyre nagyobb az érdeklődés, Osakára és Nagoyára vonatkozó kutatások ritkák. Így az ezek leírására tett kísérlet, különösen is egy komparatív, a három várost és a nyugati jelenségeket egységben kezelő interpretáció jelentősen hozzájárulhat annak megértéséhez, hogy az intertextuális jelrendszerek hogyan biztosítják az önértelmezés és a szimbolikus tevékenység kontextusát Japánban és általában a posztmodern nagyvárosban.

Miközben a fent bemutatott két kutatást a jövőben is folytatni szeretném, nem lehet eltekinteni annak felmérésétől, hogy melyek azok a kutatási irányok, amelyekre a tágabb értelemben vett hazai, európai közösségnek „szüksége” van, mivel ezek az igények azok, melyek alapvetően meghatározzák a finanszírozható kutatási projektek körét – a humán tudományokban is. Az Európai Unióban a központi finanszírozásból kutatásra szánt támogatások körét az FP7 keretprogram tartalmazza. Ez a program meghatározza a 2007–2013 között uniós támogatásból finanszírozható kutatásokat, köztük a humán tudományok terén támogatható projekt-irányokat is. E területre mintegy 610 millió euró áll rendelkezésre – úgy gondolom, hogy saját kutatási irányaink kijelölésénél érdemes figyelemmel lenni erre a tényre.

A *Társadalmi-, gazdasági és humán tudományok* téma célja mélyreható, széles körben elfogadott ismeretek szerzése az olyan, Európa számára kihívást jelentő összetett és egymással is összefüggő társadalmi-gazdasági kérdésekről, mint a kibővített EU társadalmi, kulturális és oktatási kihívásai, valamint a fenntarthatóság, a demográfiai változás, a migráció és a beilleszkedés, az életminőség és a globális kölcsönös függőség, különösen azzal a céllal, hogy az érintett szakpolitikák számára továbbfejlesztett tudásalap álljon rendelkezésre. Európa erős és kiváló minőségű kutatóbázissal rendelkezik a társadalmi, gazdasági, a szociokulturális és a humán tudományok területén. Az EU-n belül a gazdasági, társadalmi, politikai és kulturális téren jelen lévő eltérő megközelítésmódok különösen termékeny táptalajt jelentenek e területek uniós szintű kutatása számára. Az említett területeken Európa számára felmerülő társadalmi-gazdasági és társadalmi-kulturális kérdések európai szinten együttműködésben végzett kutatásában hatalmas európai többletérték rejlik.

Először is az érintett kérdések és kihívások európai szinten kiemelten fontosak, és külön közösségi szakpolitikák foglalkoznak velük. Másodszor, az uniós tagállamokra vagy más országokra kiterjedő összehasonlító tanulmányok különösen hatékony eszközt jelentenek és fontos tanulási lehetőséget rejtenek magukban valamennyi ország és régió számára. Harmadszor, az uniós szinten végzett kutatási tevékenység különösen előnyös abból a szempontból, hogy Európa egészére kiterjedő adatgyűjtést valósíthat meg, és alkalmazhatja az összetett problémák megértéséhez elengedhetetlen többféle nézőpontot. Végül: az említett kulcsfontosságú kihívásokra vonatkozó hiteles európai társadalmi-gazdasági tudásalap kialakítása lényegesen hozzájárul az Európai Unióban, és különösen az európai polgárok körében ezen kihívások általános megértésének elősegítéséhez.

A támogatandó tevékenységektől várható, hogy azok jelentős mértékben hozzájárulnak a szakpolitikák kidolgozásának, megvalósításának, hatásainak és elemzésének, valamint a szabályozó intézkedések meghatározásának javításához a területek széles skáláján, mint például a gazdaság, a szociális, a kulturális, az oktatási és képzési, a nemek egyenlőségére vonatkozó, valamint a tudományos és technológiai területek. Emellett lehetőség nyílik az időközben felmerülő társadalmi-gazdasági kihívások megválaszolására és az új, előre nem látható szakpolitikai igényekkel kapcsolatos kutatásokra is. A komparatiztika szempontjából érdeklődésre számot tartó, támogatható tevékenységek a következők:

– Növekedés, foglalkoztatás és versenyképesség a tudásalapú társadalomban: a növekedést, a társadalmi-gazdasági stabilitást, a foglalkoztatást és a versenyképességet érintő kérdések kutatásának fejlesztése és integrálása, ami kiterjed például a következő témakörökre: innováció, oktatás – beleértve az egész életen át tartó tanulást is –, a globális összefüggésben értelmezett tudományos és egyéb tudás, ifjúság és ifjúságpolitika.

– A gazdasági, a társadalmi és a környezetvédelmi célok egységesítése egy európai perspektívában: a két, egymással szorosan összefüggő kulcsprobléma: az európai társadalmi-gazdasági modellek folyamatos fejlődése és a kibővült EU gazdasági, társadalmi és regionális kohéziója vizsgálatával, figyelembe véve a fenntarthatóság és a környezetvédelem, a fenntartható városi tervezés, a környezetvédelem, az energia és a társadalom közötti kölcsönhatás, valamint a városok és nagyvárosi területek szerepének szempontjait, valamint az európai politikák és jogszabályok társadalmi-gazdasági hatását is.

– Fő társadalmi folyamatok és következményeik: mint például a demográfiai változások – többek között a migráció és a beilleszkedés –, a demográfiai változások hatásának elemzése a városi fejlődésben; a nemek kérdése, az egyenlőtlenségek; a népesség sokfélesége, az etnicitás, a vallási pluralizmus, a kulturális kölcsönhatások és multikulturális kérdések.

– Európa a nagyvilágban: a világ régiói közötti változó kölcsönhatások, beleértve a fejlődő régiókat is, a kultúrák közötti kapcsolatok és kölcsönös függőségek, valamint ezek következményeinek a megértése.

– Az Európában jelen lévő kulturális, vallási, kulturális örökségbeli, intézménybeli, jogrendszerbeli, történelmi, nyelvi és értékbeli különbségek és hasonlóságok – mint európai multikulturális identitásunk és örökségünk építőelemei – általános megértésének és tiszteletének kialakítását segítő kutatás.

– Előrejelzési tevékenységek a tudományok és a technológia főbb kérdéseire, valamint a kapcsolódó társadalmi, gazdasági kérdésekre vonatkozóan, mint például a demográfia jövőbeni tendenciáira, a tudás globalizációjára, a tudás terjesztésére, a kutatási rendszerek fejlődésére, továbbá a főbb kutatási területeken és tudományágakon belüli és az azokat átívelő jövőbeli fejlődési irányokra.

A fenti témák természetesen nem kizárólagosak abban az értelemben, hogy az egyéb forrásból finanszírozott kutatás szabadsága adott, azt azonban érdemes figyelembe venni, hogy uniós támogatás a humán tudományok és így a komparatiztika számára ezeken a kutatási területeken igényelhető, és ez fontos információ lehet a fiatal kutatók kutatási irányának meghatározásakor. Bár a tengerektől távoli kutatási terület ebben a körben természetesen nem értelmezhető, a nagyvárosi közösségek, a marginális kulturális csoportok önidentifikációját, szimbolikus gyakorlatait, diszkurzív technikáit érintő kutatásom, úgy érzem, beleillik a fent megjelölt irányba – így a magam részéről ezt követhető iránynak, folytatható kutatási célnak és tevékenységnek érzem.

A Szegedi Tudományegyetem BTK Összehasonlító Irodalomtudományi Tanszéke által eddig kiadott diákköri kötetek:

Antik és posztmodern. (Irodalomtudományi és -elméleti tanulmányok). Szeged, 1994.

Szövegek között (Budapesti és szegedi tanulmányok az irodalomelmélet/történet köréből). Szeged–Budapest, 1996.

Szövegek között II. (Irodalomelmélet és -történeti tanulmányok Szegedről). Szeged, 1997.

Szövegek között III. (Irodalomelmélet és -történeti tanulmányok Szegedről). Szeged, 1999.

Szövegek között IV. (Irodalomelmélet és -történeti tanulmányok Szegedről). Szeged, 2000.

Szövegek között V. (Fejezetek a magyar irodalomból). Szeged, 2001.

Szövegek között VI. (Fejezetek a világirodalom köréből). Szeged, 2002.

Szövegek között VII. (Irodalomelméleti tanulmányok). Szeged, 2003.

Szövegek között VIII. Sággy Miklós–Tóth Ákos: Az újmagyar dal (Kortárs lírakisztika). Szeged, 2004.

Elmélet / irodalom / történet: A komparatív megértés lehetőségei. Szeged, 2004. Tiszatáj könyvtár.

Szövegek között IX. (Szegedi tanulmányok az irodalomtörténet/elmélet, a néprajz, a képzőművészet és a művelődéstörténet köréből). Szeged, 2005.

Among Texts – Szövegek között. Szeged, 2006.

X 39 559